

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Taner YILDIZ tarafından Anayasanın 98. ve TBMM iç tüzüğü'nün 99. Maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Demir ÇELİK
Muş Milletvekili

İzmir'in Gaziemir ilçesinde bulunan Aslan Avcı Kurşun Fabrikasına ait arazide toprağa gömülü halde tonlarca radyoaktif madde bulunmuştur. Fabrikanın radyoaktif maddeleri usulüne uygun olarak imha etmediği 2007 yılında tespit edilmiş fakat geçen beş sene içerisinde yalnızca para cezası kesilmiştir. Son olarak kamuoyuna yansıyan haberler dolayısıyla Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) durumu incelemek üzere çalışmalarına başlamıştır. Söz konusu fabrika şehir içinde kalan bir konuma sahiptir. Bu anlamıyla başta çevre olmak üzere insan sağlığına olumsuz etkileri oldukça yüksektir. Toprağa gömülü halde tespit edilen radyoaktif madde 'Europium 152 izotopu' adını verilen atom çekirdeğidir. Bu madde ancak yanmış nükleer reaktör çubuklarından elde edilmektedir. Ülkemizde faal nükleer santral olmadığı göz önünde bulundurulursa bu maddelerin ülkemize yasa dışı yollardan getirildiği ve suç işlendiği ortadadır. Bahsi geçen Europium 152 izotopu maddesi 100 yıl boyunca radyoaktif ışın yaymaya devam eden çok tehlikeli bir özelliğe sahiptir. Radyoaktif maddeler organ hasarlarına, genetik yapının bozulmasına, sakat doğumlara, kansere ve daha birçok hastalığa neden olmaktadır. Radyoaktif madde ile üretim yapan yerlerde, gerekli önlemlerin alınmamış olması üretim yapılan yerde çalışanlar ve çevresindeki insanlar üzerinde geri dönüşü mümkün olmayan tahribatlara yol açmaktadır. Bu anlamıyla geçmişte bu fabrikada çalışanlar ve çevresinde yaşayan sivil yurttaşlar potansiyel olarak bu radyoaktif maddelere maruz kalmıştır. Bu radyoaktif madde toprağa gömüldükten sonra yer altı sularına karışmıştır. Yeraltı sularına karışan bu maddenin ekoloji başta olmak üzere İzmir ve çevresindeki illere etkileri bilinmemektedir. Özetlediğim bu gelişmeler nazara alındığında aşağıdaki sorularımın cevaplanması hâsıl olmuştur.

1. 2007 yılında bahsi geçen kurşun fabrikasının radyoaktif maddeleri usulüne göre imha etmediği tespit edilmiş olmasına rağmen bugüne kadar yalnızca para cezası dışında herhangi bir işlem yapılmamış olmasının nedeni nedir?
2. Ülkemizde nükleer santral bulunmamasına rağmen bahsi geçen arazide gömülü olarak bulunan Europium 152 izotopu ülkemize hangi amaçla ve hangi yollarla getirilmiştir? Bakanlığınızın bu durumda ihmali var mıdır?
3. Yanmış nükleer reaktör yakıt elemanları Türkiye'ye nasıl ve niye getirilmiştir? Yanmış nükleer reaktör yakıt atıklar ile bu fabrika neyi eritmiştir?
4. Çevre ve insan sağlığını tehdit eden böylesi bir durumun yaşanmasında sorumluluğu olan kurumlar ve kişiler hakkında soruşturma başlattınız mı?
5. Europium 152 izotopu radyoaktif maddesi çevre ve insan sağlığı üzerindeki etkileri araştırılmış mıdır? Bu araştırmalar hangi kurumlar aracılığı ile gerçekleştirilmiştir? Şimdiye kadar toprağa gömülü halde ya da bir başka şekilde bulunan radyo aktif madde miktarı ne kadardır?
6. Bahsi geçen fabrikada üretilen kurşunlar ile imal edilen kaç akü vardır? Bu aküleri tespit ederek piyasadan toplatmayı düşünüyor musunuz? Fabrika arazisinde bulunan radyoaktif maddeleri nasıl imha edeceksiniz?
7. Bahsi geçen fabrikada çalışan tüm personel bu radyoaktif maddeye maruz kalmıştır. Bu maddeye maruz kalan kişiler tespit edilerek gerekli işlemler yapıldı mı? Bu maddeye maruz kalarak sağlık problemleri yaşayan yurttaşlara tazminat ödemeyi planlıyor musunuz?
8. Toprağa gömülü halde bulunan radyoaktif maddenin yeraltı suları ile karışarak büyük bir çevresel tahribata yol açtığı ortadadır. Çevresel bu tahribatın etkileri nelerdir? Bu konuda bir araştırmanız var mıdır?
9. Radyoaktif maddelerin gömülü olduğu arazi ve çevresini karantina altına almayı planlıyor musunuz?
10. Yaşanan bu olay karşısında ülkemizde kurmayı planladığınız nükleer santral projeleri askıya alınacak mı?